

Het vergeten examendomein

Domein F: oriëntatie op studie en beroep in de vakles

7 april 2021

*Pre-University College of Society
Teachers in Residence*

Technische problemen?
Bel voor technische
ondersteuning
met Max Brouwer:
06-28252958

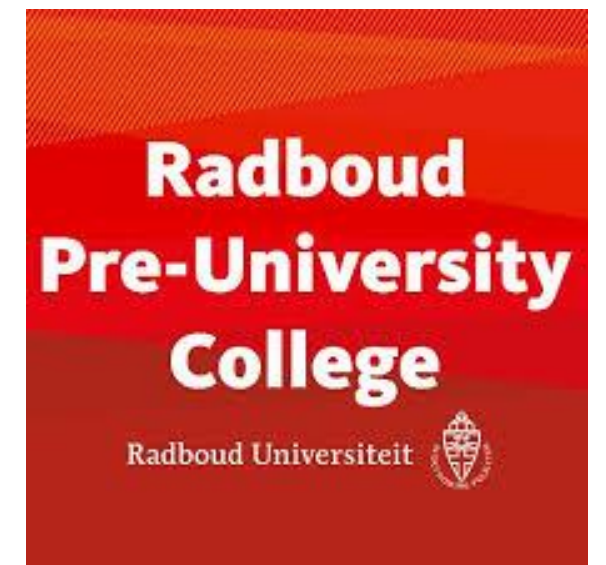
Even voorstellen..

Thomas de Bruijn

- Docent Nederlandse taal en literatuur - Pax Christi College Druten
- Teacher in Residence bij Pre-University College of Society en Nederlandse Taal en Cultuur - Radboud Universiteit

Brugfunctie VO-WO

Inleiding: break-out room (max. 10 minuten)

- Wat heeft jou het meeste geboeid tijdens je studie?
- en
- Hoe laat je dat terugkomen in je lessen?

De docent is...

- Gastheer
- Presentator
- Didacticus
- Pedagoog
- Ordebewaarder
- Mentor
- Lesontwerper
- Collega
- **Maar ook: ambassadeur van je vak!**

Ambassadeurschap

- Inspireren, enthousiasmeren, de welbekende 'vakidioot'...
- Uitdragen van belang van het schoolvak Nederlands
Waarom leren/doen we dit?
- Informeren over de mogelijkheid om NTC (of andere talenstudie) te studeren
Wat kan ik er later mee?
Hoe verschilt het schoolvak van de studie?

(Juist) niet alleen de taak van de decaan!

Eigenlijk al een vereiste voor vakdocent...

Domeinen die wettelijk getoetst moeten worden binnen curriculum schoolvak Nederlands

- Domein A: Leesvaardigheid
 - Domein D: Argumentatieve vaardigheden
- } centraal getoetst in **CSE**
-
- Domein B: Mondelinge taalvaardigheid
 - Domein C: Schrijfvaardigheid
 - Domein E: Literatuur
 - **Domein F: Oriëntatie op studie en beroep**
- } getoetst in **schoolexamens**

Ruimte in programma voor andere onderdelen, mits bovenstaande domeinen afgedekt zijn

Domein F: Oriëntatie op studie en beroep

- Wettelijk vastgelegd als een van de domeinen (terug te vinden bij alle schoolvakken)
- Geen handreikingen in het examen-programma.

Domein E: Literatuur

Subdomein E1: Literaire ontwikkeling

7 De kandidaat kan beargumenteerd verslag uitbrengen van zijn leeservaringen met een aantal door hem geselecteerde literaire werken.

* Minimaal aantal: havo 8; vwo 12 waarvan minimaal 3 voor 1880.

* De werken zijn oorspronkelijk geschreven in de Nederlandse taal.

Subdomein E2: Literaire begrippen

8 De kandidaat kan literaire tekstsoorten herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen hanteren in de interpretatie van literaire teksten.

Subdomein E3: Literatuurgeschiedenis

9 De kandidaat kan een overzicht geven van de hoofdlijnen van de literatuurgeschiedenis, en de gelezen literaire werken plaatsen in dit historisch perspectief.

Domein F: Oriëntatie op studie en beroep

LEEG

Domein F

Waarom belangrijk?

- Leerlingen zijn zich bewust van de **diversiteit** en **rijkdom** van een taal
Meer aandacht voor taalkunde, interculturele communicatie, mediastrategieën etc.
- **Maatschappelijke ontwikkelingen:** curriculum.nu, flexroosters, KWT-uren
- **Wegnemen van vooroordelen** over een talenstudie en geënthousiasmeerde leerlingen duwtje in de rug geven

Maatschappelijke ontwikkelingen

‘Te weinig leuks in vakken Duits, Frans en Nederlands’

Interesse scholieren in taalvakken anders dan Engels neemt af

Tilburg, 02 december 2019

Het vak Nederlands moet weer sexy worden

VU stopt met bacheloropleiding Nederlands

✎ Bastiaan Nagtegaal 25 februari 2019

De Vrije Universiteit Amsterdam stopt met de bacheloropleiding Nederlands omdat er te weinig interesse is. Dat zei een woordvoerder zaterdag in Radio 1-programma *De Taalstaat*. De studie telt vijf eerstejaars en vijf medewerkers. „We krijgen niet een jaarsalaris per student, helaas, van de overheid.” Johan Koppenol, VU-hoogleraar oudere Nederlandse letterkunde, toonde op Radio 1 begrip. Hij vreest dat het vak Nederlands middelbare scholieren in de huidige vorm niet aanspreekt. (NRC)

Universitair talenonderwijs in crisis: nog maar één hoogleraar Franse Letterkunde in Nederland

Onbekend terrein...

Welke vooroordelen hoor je bij leerlingen of collega's m.b.t. het studeren van een taal?

EEN TALENSTUDIE IS NIET VOOR IEDEREEN
EEN TALENSTUDIE IS NIET VOOR IEDEREEN
EEN TALENSTUDIE IS NIET VOOR IEDEREEN
EEN TALENSTUDIE IS NIET VOOR IEDEREEN
EEN TALENSTUDIE IS NIET VOOR IEDEREEN
EEN TALENSTUDIE IS NIET VOOR IEDEREEN
EEN TALENSTUDIE IS NIET VOOR IEDEREEN
EEN TALENSTUDIE IS NIET VOOR IEDEREEN
EEN TALENSTUDIE IS NIET VOOR IEDEREEN

Domein F: wegnemen vooroordelen

Geluiden vanuit de leerling:

“Als je Nederlands gaat studeren, ben je zeker vooral grammatica en spelling aan het leren...”

“Ik haal nooit hoger dan een 7 bij Nederlands, dus die studie kan ik toch niet...”

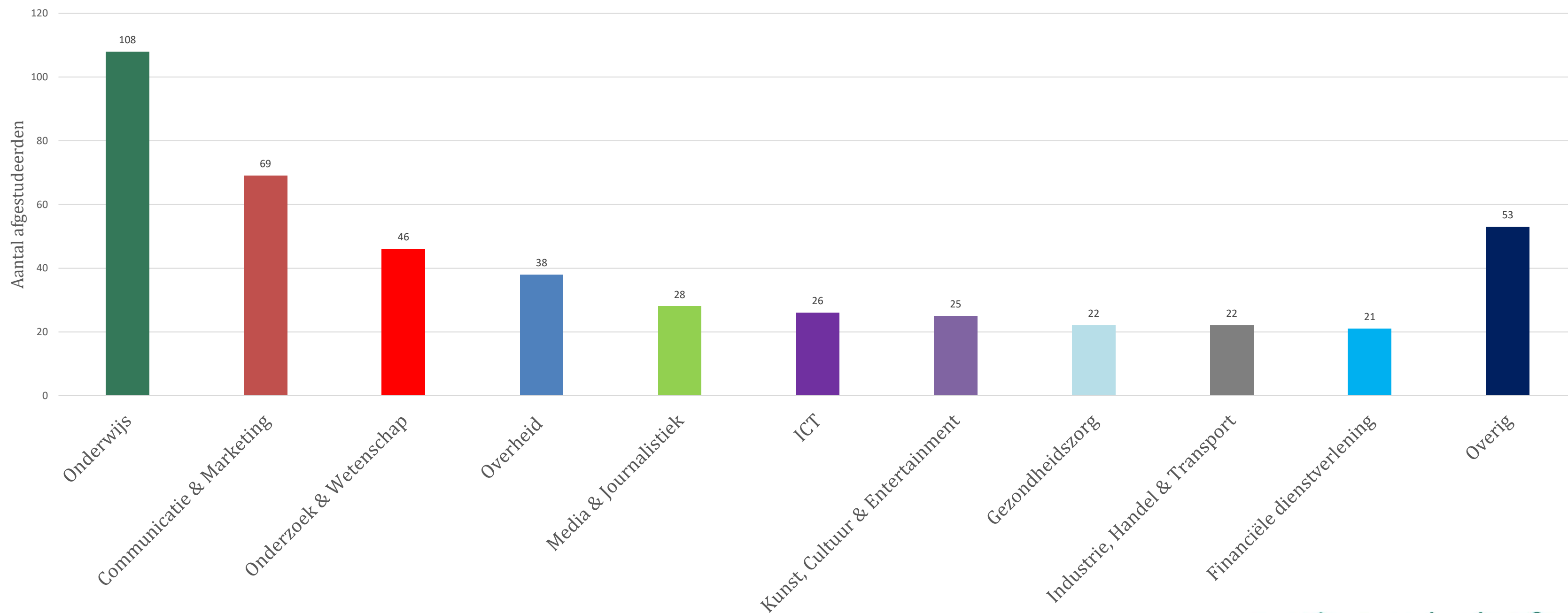
“Met een studie Nederlands kun je alleen maar docent worden...”

“Ik heb geen zin om de hele tijd boeken te lezen...”

Onderbouwing:

Je kunt veel kanten op met een talenstudie.

In welke sectoren werken afgestudeerden van talenstudies?

Opdracht: break-out room (max. 15 minuten)

Waar zit ruimte in je PTA om Domein F te integreren?

- *Denk eens aan je eigen PTA. Waar en op welke manier kun je Domein F aan een bestaand onderdeel verbinden?*

Denk na over bovenstaande vraag en deel met elkaar minimaal één suggestie/good practice.

Domein F in de praktijk

Voorbeelden:

- Geef les over onderwerpen die niet in de verplichte examendomeinen terugkomen, zoals taalkunde, psycholinguïstiek, geschiedenis van het Nederlands enz.
- Hang posters van verwante taalopleidingen op in je lokaal
- Complimenteer leerlingen met aanleg/interesse voor jouw vak, tip de studie
- Vertel anekdotes over je eigen ervaringen m.b.t. studie of studiekeuze
- Begeleid het PWS van leerlingen vanuit jouw universitaire expertise
- Nodig een student uit om over de studie te komen vertellen
- Neem je universitaire kennis mee het klaslokaal in (zie ook punt één)

Hoe zou je dit kunnen doen bij Nederlands?

Universitaire disciplines in een HAVO/VWO jasje gieten

- **Taalkunde:** een lessenreeks taalbeschouwing over framing en ironie (bijv. aansluiting bij schrijfvaardigheid, debatteren)
- **Conversatieanalyse:** weet je wel wat je appt? (bijv. aansluiting bij PWS, schrijfvaardigheid)
- **Grammatica:** activerende didactiek (bijv. aansluiting bij grammatica, formuleren)
- **Etymologie:** op zoek naar de herkomst van woorden (bijv. aansluiting bij literatuurgeschiedenis)
- **Taalkunde:** structurele ambiguïteit: dubbelzinnigheden in onze taal (bijv. aansluiting bij schrijfvaardigheid, formuleren)

Publicatie over domein F en alle lesideeën zijn te vinden op:

<https://www.ru.nl/pucsociety/docenten/lespakketten/lesideeen-domein-nederlands/>

**Dit is het einde van de laatste
workshopronde**

**Hartelijk dank voor jullie deelname
aan NEDwerk 2021!**

In de chat kan je zometeen de link
naar de evaluatie vinden, graag
horen we van jullie hoe de
conferentie beviel en wat wij
volgende keer kunnen verbeteren